

Fylkesmannen i
NORDLAND

Oppfølging av bevillingshavere

Samling i Bodø mai 2015

- vinner til Nordlands beste

Kommunens oppgaver - Oppfølging av bevillingshavere etter at bevilling er innvilget

- * Veiledning og informasjon
- * Kontroll
- * Dialog
- * Løpende vandelskontroll
- * Opplæring av ansatte/kurs

VEILEDNING OG INFORMASJON

Kommunen har veiledningsansvar – Jf. forskriften

§ 9-2: Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder slik at omsetningen av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på en måte slik at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas

§ 9-3: Kommunen er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene (kontrollørene) får den nødvendige opplæring for å kunne ivareta sine oppgaver

VEILEDNING OG INFORMASJON

Når er det behov for veiledning og informasjon ?

* Søknadstidspunktet

- Informere om bevillingshavers rettigheter og plikter

* Etter at bevilling er innvilget

- Etter avholdt salgs- eller skjenkekontroll
- Rutiner for fastsettelse og innkreving av bevillingsgebyr

* Overgangsfase

- Det skal drives på tidligere eiers bevilling, jf. alk. § 1-10

KOMMUNENS PLIKT TIL Å FØRE KONTROLL

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelsen:

Forskriften § 9-1: Kommunal skjenkebevilling

Kommunal salgsbevilling gruppe 1

Statlig skjenkebevilling til forsvarets
befalsmesser

Føring av internkontroll etter F kap. 8

samt: Kommunale skjenkebevillinger til skip som
ikke går i rute

1131 overtredelser av skjenkebevillinger i 161 kommuner i 2013

	Skjenking til mindreårige	Skjenking til åpenbart påvirket kunde	Skjenking utover tillatt skjenketid	Brudd på reklame- bestemmelsene	Manglende tilbud om alkoholfri drikke	Mangler ved intern- kontrollen	Annen type overtredelse
Antall	11	196	28	116	19	442	319

Antall inndratte salgs- og skjenkebevillinger 2001 – 2013

	<u>Salgsbevilling</u>		<u>Skjenkebevilling</u>	
	Antall kommuner	Antall inndragninger	Antall kommuner	Antall inndragninger
2001	5	6	27	63
2002	8	18	63	93
2003	8	13	41	77
2004	4	15	44	110
2005	8	21	58	94
2006	19	22	59	128
2007	20	35	63	153
2008	13	30	53	120
2009	10	13	43	96
2010	15	20	41	110
2011*	9	19	42	101
2012*	7	10	39	106
2013*	11	17	47	115

Kontroller – Målstyrt kontrollvirksomhet

F § 9-7: Kontrolleres så ofte som behovet tilsier

- Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig
- Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder

F § 9-4: Kontrollen skal særlig omfatte:

- salgs- og skjenketider
- aldersgrensebestemmelsene
- at det ikke selges eller skjenkes alkohol til åpenbart påvirkede personer

Kontroller – Målstyrt kontrollvirksomhet

F § 9-8: Kommunen kan fastsette nærmere retningslinjer for utøvelsen av kontrollen med salgs- og skjenkestedene

Egne kontrollører

- Intern opplæring, kursing

Engasjerte kontrollører

- Anbud, kravsspesifikasjon
- Avtalen

Gjennomføring av kontroller

F § 9-5: Åpen eller anonym kontroll

Det anbefales å benytte to kontrollører

NB! Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarlige og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet

Kontroll på salgsstedet

- Salg til åpenbart berusede personer
- Aldersgrensebestemmelsene – betjeningen som selger og kundene som kjøper
- Alkoholholdig drikk gruppe 1
- Salg utover bevillingens omfang
- Overholdelse av alkohollovens bestemmelser om internkontroll
- Kontroll av omsetningsform
- Drikkes det på salgsstedet

Kontroll på skjenkestedet

- Skjenking til åpenbart påvirket person
- Aldersgrensebestemmelsene – skjenkepersonale - gjester
- Skjenketid/åpningstid (evt. forbud mot skjenking)
- Skjenking utover bevillingens omfang
- Overholdelse av alkohollovens bestemmelser om internkontroll
- Skjenkestedets plikt til å føre alkoholsvak og alkoholfri drikk
- Forholdet mellom betjeningens antall, antall gjester og skjenkestedets beskaffenhet
- Om skjenkestedet overholder alkoholreklameforbudet
- Generell orden i lokalet

Etter gjennomført kontroll

F § 9-6: Skriftlig rapport sendes snarest mulig - og innen en uke til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaver til å uttale seg innen to uker

Der engasjerte kontrollører sender rapport til bevillingshaver, sendes samtidig kopi av denne til bevillingsmyndigheten

Dialog

- * Være tilgjengelig for å gi veiledning
 - hjelpe til med å etablere gode rutiner
- * Opprette kontakt med bevilingshaver
 - aktiv oppsøkende
- * Løpende kontakt
 - fokus på problemløsning
- * Oppfølging etter avvik (overtredelser)
 - tett oppfølging i tillegg til vanlig skriftlig saksbehandling

Løpende vandelsvurdering

Formål: Kontrollere at vandelskravet til enhver tid er oppfylt i 4-årsperioden

Meldeplikten i alkoholloven § 1-15, 2. ledd

- Gjelder politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene
- Gjelder uten hinder av taushetsplikt

Sende en forespørsel på eget initiativ

Eksempler på forhold som bør innrapporteres til bevillingsmyndigheten

- * Manglende innbetaling av skatt og avgift
- * Skatt- og avgiftsrestanser
- * Brudd på andre bestemmelser som har sammenheng med alkohollovens formål:
 - Tollovens bestemmelser om smugling
 - Politivedtektenes bestemmelser om ro og orden
 - Vegtrafikklovens bestemmelser om kjøring i alkoholpåvirket tilstand

Opplæring av ansatte/kurs

NB! Kommunen har ansvaret for opplæring av sine ansatte

F § 93: Kommunen ansvarlig for opplæring av kontrollørene

Hvordan?

- Intern opplæring
- Hospitering
- Deltakelse i ansvarlig vertskap: metode for ansvarlig alkoholhåndtering – arena for samarbeid mellom kommune, bransje og politi
- Kurs/seminar i regi av Fylkesmannen
- Andre kurs

Endringer i alkohollovgivningen

Lagt fram for stortinget

- * Normerte regler for inndragning av bevilling – A § 1-8

På høring

- * Fornyelse av bevilling – A § 1-6
- * Engrossalg – bevilling for en enkelt bestemt anl. A § 1-4c

Endringer i forskriften som trer i kraft 1. januar 2016

- * Elektronisk kunnskapsprøve
- * Opplæring av kontrollører
- * 2 kontrollører ved kontroll av skjenkebevilling

Endringer i F som har vært på høring, men ikke vedtatt

- * Endringer i reklamebestemmelsene m.m.

På høring – Fornyelse av bevilling – A § 1-6

Alternativ 1: § 1-6 nytt tredje ledd

Kommunen kan på bakgrunn av en gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen, beslutte at bevillinger etter første og annet ledd likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse av bevilling for. Kommunen kan også beslutte at vilkårene som gjelder for bevillinger som ikke skal opphøre, skal endres

På høring – Fornyelse av bevilling – A § 1-6

Alternativ 2 : § 1-6 skal lyde:

§ 1-6 Bevillingsperioden

Kommunale bevillinger til salg og skjenking av alkoholholdig drikk gis inntil videre. Kommunen kan gi en bevilling for en begrenset periode, herunder for en bestemt del av året og for en enkelt bestemt anledning.

Kommunen skal etter at nytt kommunestyre tiltrer, på bakgrunn av en gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen, foreta en vurdering av om bevillinger som gjelder inntil videre likevel skal opphøre og gis fornyet behandling. Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse av bevilling for. Kommunen kan også beslutte at kun vilkårene som gjelder for bevillinger skal endres.

Dersom kommunen beslutter at fornyelse av gitt bevilling skal gjennomføres, må fornyelsen skje senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer

Endringer i alkoholforskriften – ikr. 01.01.15

§ 5-4 første ledd annet punktum

Det avsettes 60 minutter til besvarelse av prøven

§ 5-6

For avleggelse av prøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr på kr. 400,-

§ 6-2

(Omhandler satsene for gebyr som endres hvert år)

Endringer i alkoholforskriften - ikr. 01.01.16

§ 5-1

Styrer, stedfortreder og kontrollør må ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den. Dette kravet er oppfylt ved bestått kunnskapsprøve etter bestemmelsene i dette kapitlet

§ 5-2 første ledd

Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om kommunal salgs- eller skjenkebevilling, og for sine kontrollører

§ 5-4 første ledd første punktum

Prøven skjer i form av elektronisk flervalgsprøve som er forskjellig for henholdsvis salgsbevilling, skjenkebevilling og kontrollører

Endringer fra 01.01.16 - fortsettelse

§ 5-4 nytt siste ledd

Bestått prøve for kontrollører skal dokumentere at kandidaten har tilstrekkelige kunnskaper om de bestemmelser som er nevnt i annet og tredje ledd, til å kunne utføre forsvarlig salgs- og skjenkekontroll

§ 9-3

Kommunen er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene (kontrollørene) får nødvendig opplæring i alkohollovgivningen, kontrollmetoder og rapportskrivning for å kunne ivareta sine oppgaver. Kontrollørene skal ha bestått kunnskapsprøve etter kapittel 5 i denne forskriften

§ 9-5 første ledd første punktum

Kontroll av skjenkesteder skal gjennomføres med minst to kontrollører

Normerte regler for inndragning

Bakgrunnen for forslaget:

- Mer effektiv oppfølging av regelbrudd
- Forenkling av kommunenes saksbehandling
- Likebehandling
- Mer rettferdig konkurranseforhold
- Økt forutsigbarhet
- Gode rammevilkår for seriøse aktører

Litt om de nye reglene for inndragning

Obligatorisk prikktildelingsystem innføres i §1-8 tredje ledd

«Departementet fastsetter i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser»

Forslaget

- 12 prikker gir inndragning
- De enkelte brudd vil gi 1, 2, 4 eller 8 prikker
- Flere prikker ved skjerpene omstendigheter
- Opptjeningstid på 2 år – fortløpende foreldelse
- Minstereaksjon – inndragning i 1 uke

Antall prikker

8 prikker, dvs. det høyeste antall prikker som kan tildeles

- Salg og skjenking til mindreårige
- Brudd på bistandsplikten, dvs. personer som er ute av stand til å ta vare på seg selv eller som framstår som hjelpeløse
- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kontroll

4 prikker

- Salg og skjenking til åpenbart påvirket person
- Brudd på salgs- og skjenketidsbestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk over 22% til personer mellom 18 og 20 år
- Brudd på alderskrav for den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk

Antall prikker

2 prikker

- Åpenbart påvirket person befinner seg i lokalet
- Mangler ved bevillingshavers system for internkontroll
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens fastsatte frist og manglende betaling innen kommunens fastsatte frist
- Brudd på regler om styrer og stedfortreder
- Gjentatt diskriminering
- Gjentatt narkotikaomsetning

Antall prikker

1 prikk

- Brudd på reglene om alkoholfrie alternativer
- Brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet
- Brudd på reglene om skjenkemengde for brennevin
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- Konsum av medbrakt alkohol
- Gjester tar med alkohol ut
- Brudd på reklameforbudet

Fylkesmannen i
NORDLAND

Alkoholovens muligheter og potensiale

Diskusjon/Gruppearbeid

- vinner til Nordlands beste

Utgangspunkt for gruppearbeid/diskusjon

- * Helsedirektoratet vil i 2015 ha fokus på «overskjenking»
- * Signaliserer samtidig en forventning om økt innsats fra Fylkesmennenes side overfor kommunene

Gruppearbeid/diskusjon – utfordringer og tiltak?

1. Hvilke utfordringer ser dere i egen kommune med tanke på overskjenking?
2. Hva kan gjøres i din kommune for å redusere overskjenking?
3. Hvordan kan Fylkesmannen bidra i kommunens arbeid med å forebygge og redusere overskjenking? Ser dere behov for samhandling med andre? Kan Fylkesmannen ha en rolle i kommunens samhandling med andre?
4. Hvilke tiltak kan settes i verk for å styrke kommunens kompetanse på regelverket knyttet til overskjenking?